

Rudi van den Hoofdakker/Rutger Kopland¹ over Dick Swaab en zijn bestseller ‘Wij zijn ons brein’:

‘Hij geeft de mensen het gevoel dat ze iets heel ingewikkelds kunnen begrijpen. Bovendien ontslaat het idee dat de hersenen ons gedrag geheel bepalen ons in zekere zin van verantwoordelijkheid. Hoe we ook falen, we kunnen altijd nog de schuld geven aan onze hersenen. Alles wat we kunnen zit in onze hersenen, zeker, ik ontken onze genetische basis en de macht van erfelijke ziektes niet, maar dit alles betekent niet dat wij mensen gedetermineerd worden door ons brein. Hersenen maken gedrag mogelijk, ze produceren het niet. Het is zo verschrikkelijk simplistisch om te zeggen dat de opbouw van onze hersenen helemaal bepaalt hoe wij ons gedragen. Alsof ervaringen, opvoeding, interactie met anderen, gelukte en mislukte liefdes er allemaal niet toe doen! Hersenen zijn cruciaal, maar al die andere zaken ook! De interactie tussen hersenen en de omgeving, leerprocessen, adaptatie, zonder al deze zaken zouden onze hersenen niets betekenen.

En dan de arrogantie waarmee [Swaab] het personage van De Grote Hersendeskundige speelt. Vind ik ook lastig. Er zijn zo veel hersenwetenschappers die zo veel meer weten dan hij, en die er veel gepaster mee omgaan. Het feit dat zo’n boek een bestseller wordt is bedenkelijk. Het schiept de mensen op met een veel te beperkt beeld van hoe mensen in elkaar zitten. Simpelheid is verlossend.’

Uit: ‘Ik ben gewoon uitgeteld.’ Daan Heerma van Voss interviewt Rutger Kopland/Rudi van den Hoofdakker. *Vrij Nederland*, 28 juli 2012, p. 25.

¹ RUDI VAN DEN HOOFDAKKER / RUTGER KOPLAND (1934–2012) was psychiater en dichter.